

Fóris-Ferenczi Rita: Anyanyelv – pedagógia

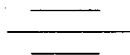
A kötet alcíme: „Kísérlet az elmélet(ek) és a gyakorlat egybehangolására”. A szerző, amikor írásra szánja el magát, odaképzeli a címzettet is, akihez beszél. Szerepeket gondol végig: hallgató, diák, volt tanuló, tanárjelölt, akik problémahelyzeteket szeretnének megoldani, akik gyakorlatközei pedagógiai megoldásokat keresnek vagy gondolkodnak, töprengenek a módszereken, eljárásokon. Munkájában a közösen megélt tapasztalatokra épít, amelyek gyakran megjelentek az óravázlatokban, módszertani előadásokon, szemináriumokon, ezért tipikusan nevezhetők. Törekszik szemléletet formálni és összefüggésében látni a felvetődő kérdéseket. Nem végső válaszokat ad, inkább kérdéseket nyit meg.

Egységes keretbe foglalja mondanivalóját, vagyis kijelöli a témát, meghatározza az ajánlott irodalmat, feladatokat ad, és összefoglalja a tartalmat. Világos, pontos, egyértelmű gondolkodásmóddal találkozunk. Hat fejezetre osztja könyvét, az elsőkben kifejti, mit gondolunk a magyartanításról, mit kezdünk tapasztalatainkkal, és hogyan érvényesítsük a tantervelméleti háttérrel, és az elmélet vagy a gyakorlat a fontos.

A második fejezetben arról szól, változhat-e a tudásról alkotott elképzelésünk. Olvashatunk arról, miért tanuljuk a magyar nyelvet, célok – követelmények, ismeretek – képességek összefüggése miként jelenik meg, megismerhetjük a tartalom, tevékenység és módszer egybeesésének kérdéskörét, s választ kapunk arra, hogy beszélhetünk-e a tanulás örömről.

A harmadik fejezet a gyakorlat filozófiáját foglalja össze, vagyis azt fejtegeti: a tananyag vagy a módszer dominanciája érvényesül-e. A következőkben a szerző a tartalmak moduláris elemzésére vállalkozik, bemutatja a beszédhelyzeteket, az íráshelyzeteket az iskolában, valamint a szövegértés-szövegalkotás-tanulás viszonyának az értelmezéseit. Az ötödik fejezet a nyelvtani és/vagy nyelvi ismereteket elemzi. Pedagógiai elképzeléseink gyökereit érzékelteti a hatodik fejezet, itt olvashatjuk a hazai pedagógiákat, a fogalmak kialakulásának a menetét, a programozott oktatást, a belátásos tanulás és problémamegoldás, valamint a nyelvi kompetencia és performancia kérdésköreit. Rendkívül jól válogatta a szerző a példaszövegeket, gyakorlatokat, korszerű és aktuális a szakirodalmi forrás, a fogalmak összeállítása. Olyan kötetet tarthat kezében az olvasó, amelyben megismerheti az anyanyelv és a pedagógia összekapcsolódásának lehetőségeit, bővítheti anyanyelvi és pedagógiai ismereteit és gyakorlatát. Színes olvasmány és arra ösztönöz, hogy gondolkodva tanítsunk.

Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2006.

Bírta-Székely Noémi: Tanárok pedagógiai műveltsége

A kötet címe érdeklődést keltő, és nyilván azt szeretné bizonyítani, hogy milyen a pedagógiai műveltsége a 21. század tanárának. Erre a területre utal az UNESCO Melbourne-i nyilatkozata is, amely szerint szükséges a felsőoktatási intézmények megújítása az oktatás, a tanulás, a kutatás és a szolgáltatás funkcióinak megváltoztatásával. Különösen felhívja a figyelmet a tanárok alapképzésére és a tanárok szakmai továbbképzésére, ez a kérdés áll minden ajánlás középpontjában. Olyan munkát ismerhet meg az olvasó, amely összefoglaló jelleggel kíván a pedagógiai tudomány területéről (neveléstörténet, nevelésméлет, oktatásméлет, tantervméлет, értékelésméлет) hasznos, a tanárrá válás folyamatában alkalmazható információkat nyújtani.

Mindenekelőtt formai szempontból imponáló a kötet, ugyanis fejezetenként megjelennek a kulcsfogalmak, a megjegyzendő, jelentőséggel bíró szövegrészek, kérdések és feladatok, melyek elvégzése és feldolgozása segíti a könyvben bemutatott ismeretek gyakorlatban való alkalmazását, lehetővé teszi az elmélet és a gyakorlat összekapcsolását.

Bemutatja a témához kapcsolódó ajánlott filmeket, melyek alkalmasak a téma megvitatására, és nyomonkövethetjük az interneten elérhető hasznos címeket, a témához kapcsolódó szakirodalmat. Megtáláljuk a szakkifejezések magyarázatát, a név- és tárgymutatót.

Ugyanez a gondosság tükröződik a kötet tartalmi összeállításában is, mindenekelőtt a pedagógia jellemzőit mutatja be a 21. században, majd az iskola feladatáról és a pedagógiai folyamatáról szól. Elemzi a tanár szerepét, helyét a társadalomban, részletezi a tanári képességeket, majd részletes leírást ad a gyermek megismeréséről (életkori és egyéni sajátosságok, a gyermek fejlődését befolyásoló környezeti tényezők), hátrányos és veszélyeztetett gyermek, viselkedés és magatartászavar, tanulási zavarok, az integrált oktatás és a speciális nevelési igényű gyermek, s ezek megismerésében alkalmazott módszerek). Jó érzékkel rendezi a hatékony iskolai tanulás-tanítás feltételeit (a tanár-diák kapcsolat, a szociális készségek fejlesztése, ki az osztályfőnök, a rejtett tanterv, a konstruktív tanítás-tanulás, képességfejlesztés az iskolában, hatékony tanulási technikák, tanulásszervezés, az oktatás hagyományos módszerei, alternatívítás a tanításban, drámapedagógia, kooperatív tanulás, projekt módszer az oktatásban).

Ha nyomon követjük a könyv gondolatmenetét, világossá válik az iskola mai, aktuális pedagógiai kérdésköre, a megoldásra váró feladatok, és ehhez ad a szerző gyakorlatorientált megoldási formákat.

Ajánlom ezt a könyvet, mert érdekes, fejlesztő, képzésre és továbbképzésre orientál, segítséget ad a pályakezdő és a gyakorló pedagógusnak, rendszerező, összefoglaló, és az iskola aktuális feladataihoz keresi a megoldásokat.

Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2006.

